

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201512031

Zaaknummer: Z/20/073431

Portefeuillehouder(s): Ton Spaargaren

Voor vragen

Naam: Marieke Scholten

Telefoon: 3143

E-mail: m.scholten@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Onderhoudsscenario's openbare ruimte IBOR-beleid

Aanleiding voor deze kennisgeving

Ter voorbereiding op de voorjaarsnota.

De gemeente Duiven heeft tijdens de groeikernenperiode in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw een bouwpiek gehad. De komende jaren bereiken de kapitaalgoederen hiervan de technische levensduur. Een integrale benadering is noodzakelijk om de kosten beheersbaar te houden. De onderhoudswerkzaamheden van verschillende disciplines (bijvoorbeeld wegen, groen en riolering) worden nu al op elkaar afgestemd maar dit is nog niet geborgd in beleid.

Om het onderhoud van de openbare ruimte integraal te borgen in beleid wordt op dit moment een nieuw IBOR-beleidsplan (Integraal Beheer Openbare Ruimte) geschreven. Dit beleidsplan bestaat uit diverse onderdelen. Aan de hand van thema's wordt een visie bepaald voor toekomstige vervangingsopgaven. In een onderhoudsscenario wordt bepaald op welk niveau het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte gaat plaatsvinden. En bij dit onderhoudsscenario hoort een jaarlijks terugkerend budget. Over deze laatste twee onderdelen uit het IBOR-beleidsplan gaat deze kennisgeving.

Op 19 januari 2021 heeft de Raad een presentatie gehad van het rapport de Basis in beeld. In dit rapport is de basis zoals die er nu ligt bekeken. Het vastgestelde beleid, het areaal en de financiële middelen zijn naast elkaar gelegd en vergeleken. Hieruit bleek dat er te weinig budget is om het vastgestelde beleid uit te voeren.

Na de presentatie is in de ronde tafel een constructief gesprek gevoerd met input die wordt meegenomen in het opstellen van het beleid. Daarnaast is de vraag meegegeven om een dagelijks onderhoudsniveau te adviseren dat binnen het huidige budget past.

Na deze avond is online een enquête uitgezet voor bewoners. Daarop zijn 569 reacties binnengekomen. In de bijlage vindt u een samenvatting van de uitkomsten.

Het budget voor onderhoud van de openbare ruimte wordt vastgesteld in de begroting. Eventuele financiële wijzigingen worden in de voorjaarsnota afgewogen. In deze kennisgeving vindt u informatie die u kunt gebruiken bij de afweging in de voorjaarsnota of voor het dagelijks onderhoud extra budget wordt vrijgemaakt. Hieronder worden drie onderhoudsscenario's behandeld.

In het IBOR-beleidsplan wordt één scenario opgenomen voor het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte. Vanuit de vraag om binnen het huidige budget te blijven is in de voorjaarsnota geen extra budget opgenomen. Als we echter de resultaten van de enquête meenemen, dan doet dat scenario geen recht aan de uitkomsten daarvan. Dit scenario geeft ook grotere risico's op kapitaalvernietiging. Daarom is in dit document een tweede scenario opgenomen. In lijn met het collegeprogramma Ruimte en Vertrouwen en het koersdocument op weg naar een sluitende begroting is er nog een derde scenario opgenomen. Dit is een scenario waarin betere kwaliteit van de openbare ruimte in zowel onderhoudsniveau als tevredenheid wordt bereikt door meer participatie van inwoners binnen het huidige onderhoudsbudget.

Relevant beleidskader

Het op te stellen IBOR beleid

Inhoud van mededeling

Voor het dagelijks onderhoudsniveau wordt een onderhoudsscenario opgenomen in het IBOR-beleidsplan. In de bijlage "scenario's Duiven" zijn het huidige scenario en twee nieuwe scenario's te vinden met budget en de verhouding tot het huidige budget. Hieronder worden de drie scenario's verder toegelicht.

Scenario #0 huidig beleid:

Benodigd budget:	€ 3.916.000,-
Beschikbaar budget:	€ 3.620.000,-
Verschil:	€ -296.000,-

Onderhoudsniveau in dit scenario ligt voornamelijk op B. In het centrum zijn beplanting, grassen en reiniging op niveau A vastgesteld. Bij dit scenario is er geen sprake van risico op kapitaalvernietiging. Door niveau A in het centrum ziet dat er netjes uit. Voor de uitvoering van dit onderhoudsniveau is er € 296.000,- extra budget nodig. Dit scenario sluit het beste aan op de uitkomsten van de enquête.

Scenario #1

Benodigd budget:	€ 3.620.000,-
Beschikbaar budget:	€ 3.620.000,-
Verschil:	€ 0,-

Scenario 1 is het scenario dat volgt uit de opdracht van de Raad om binnen het huidige budget de tekorten op te lossen. Het onderhoudsniveau ligt ook in dit scenario voornamelijk op B. Alleen wordt bij dit scenario afgeweken naar een lager onderhoudsniveau in plaats van een hoger onderhoudsniveau zoals in het huidige scenario. De beplantingen, grassen en reiniging in woongebieden en bedrijventerreinen worden onderhouden op niveau C, net als alle woonstraten. We kiezen juist hier voor een lager niveau omdat bij deze onderdelen de risico's beperkt zijn en eventuele kosten in de toekomst om toch een niveau omhoog te gaan het kleinst zijn.

Aan dit scenario zijn risico's verbonden. Door op een lager niveau te onderhouden staat er meer onkruid in beplantingsvakken en op verharding, ontstaan er meer kale plekken in beplanting, duurt het langer voor gaten in de weg gerepareerd worden en wordt er minder gereinigd. De uitstraling van de openbare ruimte wordt daarmee soberder en een gevolg daarvan is een toename van klachten en meldingen. Bewoners zullen hun omgeving minder goed waarderen dan ze nu doen. Dit scenario past niet bij de uitkomsten van de enquête.

Door een lager budget voor het dagelijks onderhoud ontstaan er minder koppelkansen.

In het kader van biodiversiteit wordt er bijvoorbeeld geëxperimenteerd, onderzocht en uitgetoet op welke manier de biodiversiteit verbeterd kan worden binnen onderhoudsbudget.

Dit is genoemd in de stukken die de Raad heeft ontvangen over biodiversiteit. Bij onderhoud op niveau C is er binnen het budget geen ruimte om door maatwerk en onderzoek de biodiversiteit te verbeteren. Door minder budget voor dagelijks onderhoud ontstaan uiteindelijk hogere kosten bij renovatie of vervanging. Wanneer er bijvoorbeeld gaten in grasvelden of beplantingsvakken ontstaan kan hier kweek in gaan groeien. Omdat we niet meer chemisch onkruid mogen bestrijden is de grond waar kweek in zit niet meer geschikt voor hergebruik bij groenrenovatie. De grond moet worden afgevoerd en nieuwe grond moet worden aangevoerd. Dit zorgt voor extra kosten.

Bij onderdelen die onderhouden worden op niveau C zal er op den duur kapitaalvernietiging optreden. Bij beplanting na 5 jaar en bij woonstraten na 10 jaar. Het duurt langer voor gaten in de weg gerepareerd worden en daardoor zal de weg eerder vervangen moeten worden dan bij een hoger onderhoudsniveau. Deze vervanging heeft gevolgen voor de kapitaallasten.

Scenario #2

Benodigd budget:	€ 3.753.000,-
Beschikbaar budget:	€ 3.620.000,-
Verschil:	€ -133.000,-

Scenario 2 is opgesteld om het grootste risico uit scenario 1 weg te nemen. Het onderhoudsniveau ligt bij dit scenario nog vaker op B dan scenario 1. Op de bedrijventerreinen worden de grassen, woonstraten en reiniging gesteld op C. En in de woongebieden worden de grassen, woonstraten en reiniging op B/C gesteld. Het centrum wordt gereinigd op niveau A.

Onderhoudsniveau B geeft geen risico op kapitaalvernietiging. Onderhoudsniveau B/C geeft ruimte om op cruciale locaties onderhoudsniveau B toe te passen met minder kapitaalvernietiging tot gevolg.

Bij dit scenario zullen de bewoners hun omgeving beter waarderen dan bij scenario 1. Echter minder dan in het huidige scenario, dus een toename van klachten en meldingen is te verwachten. De openbare ruimte zal een soberder uitstraling krijgen dan in het huidige scenario, maar een minder sobere uitstraling dan bij scenario 1.

Bij dit scenario zijn meer koppelkansen voor bijvoorbeeld biodiversiteit en duurzaamheid dan in scenario 1. Verbeteren van biodiversiteit door maatwerk is dan haalbaar.

In dit scenario komt de opbrengst van de enquête goed tot zijn recht. Verder zijn de risico's op kapitaalvernietiging tot een minimum beperkt. Dit scenario voldoet niet aan de opdracht om binnen het huidige budget te blijven.

Voor de uitvoering van dit scenario is extra budget van € 133.000,- nodig.

Scenario #3, burgerparticipatie

Benodigd budget:	€ 3.620.000,-
Beschikbaar budget:	€ 3.620.000,-
Verschil:	€ 0,-

Scenario 3 heeft net als scenario 1 de randvoorwaarde om binnen bestaand budget te blijven. Het onderhoudsniveau in het beleid is bij dit scenario vergelijkbaar met dat van scenario 1. Groot verschil met scenario 1 is de inzet van inwoners bij het onderhoud van het

groen in de openbare ruimte. De verwachting is dat locaties die onderhouden worden door inwoners op een hoger niveau onderhouden worden. Die inwoners beleven hun omgeving positiever door hun eigen bijdrage aan de openbare ruimte. Niet alle bewoners zullen het openbaar groen in hun directe omgeving willen onderhouden. Op deze plekken wordt het groen dat duur is in onderhoud verwijderd en vervangen door gras of eventueel bosplantsoen. Om voldoende inwoners te laten deelnemen aan het onderhoud van de openbare ruimte is een 'shokeffect' nodig. Door intensieve communicatie moet duidelijk gemaakt worden dat het groen zal versoberen wanneer mensen niet zelf deel willen nemen aan het onderhoud van hun openbare ruimte.

Dit scenario is nog niet uitgewerkt. Er zijn risico's op het gebied van biodiversiteit, circulariteit, leefbaarheid, veiligheid en financiën die onderzocht moeten worden.

Voor de uitvoering van dit scenario is extra budget nodig om inwoners te begeleiden. Zowel beleidsmatig, communicatief en op praktisch meewerkend niveau. Door de randvoorwaarde om binnen budget te blijven is er daardoor minder budget beschikbaar voor onderhoud door aannemers. Wat dit betekent en of dit dan nog realistisch is moet nader worden onderzocht en uitgewerkt. Hoeveel tijd dat kost en waar die uren door gedekt worden moet ook nog verder worden onderzocht. Het college ziet niettemin een kans in het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte en vergroting van de tevredenheid met de directe woonomgeving met dit scenario en wil dit verder onderzoeken. Daarbij worden ook de ervaringen van elders betrokken.

Vooruit kijken

De eerste resultaten van de enquête kunt u in de bijlage vinden. Deze resultaten worden nog verder geanalyseerd en meegenomen in de uitwerking van het beleidsplan.

Op dit moment wordt er gewerkt aan het IBOR-beleid. Er zijn intern vele gesprekken gevoerd met de medewerkers die te maken krijgen met het IBOR-beleid om input te krijgen voor nieuw beleid. Op basis van die gesprekken, de omgevingsvisie, de input uit de enquête en andere documenten die zijdelings het IBOR-beleid raken zijn thema's vastgesteld die verder worden uitgewerkt.

Voor we een definitief IBOR-beleid kunnen maken zullen we na de zomer de keuze aan de raad voorleggen tussen scenario 1 of scenario 3. Scenario 3 moet voor dat keuzemoment eerst nog verder worden uitgewerkt.

Dit nieuwe IBOR-beleid wordt dan in het najaar aan u als Raad voorgelegd. Het budget dat wordt vastgesteld in de voorjaarsnota is onderdeel van dit IBOR-beleid.

Desgewenst verzorgen wij graag een presentatie over bovenstaande kennisgeving.

Duiven, 1 juni 2021.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J.(Chris) Papjes
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester

Bijlagen:*Registratienummer:*

1. 201512029
2. 201512066

Omschrijving:

Scenario's Duiven

Memo resultaten bewonersenquête IBOR-plan